

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kaniževa ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uradništvu: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Strangovo poročilo o češkoslovaški:

Skrajna opreznost še vedno potrebna

Dokler ne bo popolnoma urejen nemški manjšinski problem v ČSR, ne more biti govora o pogajanjih z Nemčijo o drugih zadevah

LONDON, 3. junija. William Strang, direktor srednjeevropskega oddelka zunanjega ministrstva, ki se je v torek vrnil s svojega potovanja po Evropi, je včeraj izročil zunanjemu ministru svoje poročilo. Kakor znano, je Strang obiskal Rim, Prago, Berlin in Pariz, kjer je stopil v stike z angleškimi diplomatskimi predstavniki in pri njih zbral vse informacije glede češkoslovaške, ki naj omogočijo angleški vladi, da zavzame čim jasnejše stališče.

Ceravno poročilo Stranga ni bilo objavljeno, se doznava iz dobro poučenih krogov, nekatere glavne podrobnosti. Strang prihaja do zaključka, da se je položaj v splošnem sicer znatno izboljšal in je prvotna napetost popustila, da pa je do konca volitev in še preko tega do konca pogajanj z narodnimi manjšinami potrebna največja opreznost vse dotlej, dokler ne bodo pogajanja med češkoslovaško vlado in sudetsko nemško stranko končno neoporečno končana in sklenjen sporazum. Strang opozarja v svojem poročilu tudi na to, da se je načrt narodnostnega statuta, ki ga je izdelala češkoslovaška vlada, v svoji prvotni sestavi, ki je bila sporočena Parizu in Londonu ob priliki londonskega sestanka francoskih in angleških državnikov, odsele znatno spremenil. To velja zlasti v pogledu gospodarsko-političnih problemov. Končna redakcija statuta bo po njegovem mnenju končana šele v par tednih.

Strang ne polaga posebne važnosti na okoliščino, da se Henlein in dr. Hodža po prvem sestanku nista več sestala, ker se med tem nadaljuje pogajanja z vodstvom sudetskoneške stranke, zlasti glede raznih tehničnih vprašanj. Ko bodo rešeni glavni tehnični problemi, je verjetno, da se bodo pogajanja nadaljevala neposredno med dr. Hodžo in Henleinom. V ostalem gleda Strang precej optimistično na nadaljnji razvoj položaja v ČSR.

LONDON, 3. junija. br. Londonski listi obširno razpravljajo o španskem in češkoslovaškem problemu in se v zvezi s tem bavijo s smernicami bodoče angleške zunanje politike. »Times« pišejo, da angleška vlada ponovno misli na obnovo direktnih pogajanj z Nemčijo, toda poprej se mora rešiti češkoslovaški problem. Kar se tiče Španije, je angleška vlada z dosedanjimi uspehi politike nevednežavanja zadovoljna. »Daily Mail« piše, da se Chamberlain ponovno bavi s politično intervencijo v pomirjenju Evrope. Na včerajšnji seji je angleška vlada ponovno razpravljala o češkoslovaškem problemu in se posvetovala o primernosti morebitne posredne posredovalne akcije med Prago in Berlinom. »Daily Mail« izraža prepričanje, da bo češkoslovaški problem hitro rešen, če bo angleško posredovanje sprejeto kot čin vzajemnega prijateljstva. Takoj po rešitvi češkoslovaškega problema bi se lahko pričela pogajanja med Anglijo in Nemčijo.

posebno poudarja, da se načelnik češkoslovaškega generalnega štaba general K. Rejti pogosto sestaja z zastopniki sovjetskega poslanstva. Skrajni čas je, pravi list, da se tujni odpro oči in da postanejo jasne zveze med ČSR in SSSR in da se bo videlo, odkod izvira vojna psihoza.

Narodnostni statut

PRAGA, 3. junija. AA. Na včerajšnji seji vlade so nadaljevali z razpravo o manjšinskem pravilniku. Posebno so govorili o jezikovnem vprašanju. Na današnji seji bodo nadaljevali z obravnavanjem tega vprašanja.

Parlament odgojen

Praga, 3. jun. AA. Seje parlamenta, ki bi se morale začeti dne 15. junija z razpravo o manjšinskem pravilniku, so odložene na pozneje.

Ameriški Slovaki za ČSR

Bratislava, 3. jun. AA. Havas: Svoji je prišla v Bratislavo večja skupina Slovakov iz Amerike. Na postaji so jim priredili navdušen sprejem. Godba je zaigrala češkoslovaško in ameriško himno. Voditelj skupine Hietko je rekel, da Slovaki v Ameriki že 20 let delujejo za prosep češkoslovaške republike. V tem namenu so se tudi odločili sedaj obiskati svojo domovino.

Pogajanja med Berlinom in Londonom

LONDON, 3. junija. O pogajanjih med Nemčijo in Veliko Britanijo poroča Reuter, da je sedaj vse odvisno od tega, da se najde ugoden trenutek za pogajanja. Uspehi pogajanj bi bil mnogo lažji, če bi se ugodno rešilo vprašanje sudetskih Nemcev.

Anglija bo predlagala sklicanje

španske mirovne konference

Med velesilami že razpravljajo o tem predlogu, ki ga želi London čimprej uresničiti

LONDON, 3. junija. br. V sporazumu s Francijo in Italijo namerava angleška vlada obema španskima taboroma poslati poziv na mirovno konferenco. Na tej konferenci bi sodelovale tudi velesile. Če bi pa bilo sodelovanje Rusije na tej konferenci iz kateregakoli vzroka izključeno, bi se morala izločiti tudi Nemčija in bi se morala španska mirovna konferenca omejiti zgolj na sodelovanje Francije, Italije in Anglije, ki so neposredno zainteresirane na položaju ob Sredozemskem morju. Na ta načrt se v dobi angleško-italijanskih pogajanj še ni mislilo. Sedaj pa je angleška vlada že pričela diplomatske razgovore z Rimom in Parizom v tej smeri. Dasi odgovor Italije še ni znan, potekajo diplomatski razgovori v tej smeri zelo povoljno in v Londonu upajo, da se bo mogel ta načrt v kratkem izvesti. V londonskih krogih z zadovoljstvom priznavajo, da se Italija strogo drži 13. aprila sklenjenega sporazuma in od takrat ni več poslala generalu Francu ne čet ne orožja in drugih vojnih potrebščin. Ker je Mussolini ponovno izrazil željo, naj bi se politični sporazum med Italijo in Anglijo izpolnil sedaj še z gospodarskim sporazumom, pričakujejo v Londonu, da bo Rim brez nadaljnjega pristala na angleške predloge glede Španije, ker je Anglija v zameno pripravljena nuditi Italiji finančno pomoč, ki ji je zlasti sedaj v dobi, ko mora do živce kupovati kmetijske pridelke v inozemstvu, nujno po trebnja.

Nemška narodna manjšina dela tudi Madžarom preglavice

Značilen govor madžarskega ministrskega predsednika Imređija v zbornici

Budimpešta, 3. junija. AA. V proračunski debati v poslanski zbornici je izjavil predsednik vlade Imređy, govorec o manjšinski politiki, da želi madžarska vlada urediti manjšinsko vprašanje v duhu popolne lojalnosti. Manjšine imajo svoje pravice, določene z zakoni in uredbami, katerih izvajanje je dolžnost vlade. Vlada se bo držala te obveznosti tudi tedaj, če ne bi bile vseč tem ali onim konservativnim krogom. Šovinizem loči od nacionalizma zelo jasna črta: prvi pomeni destruktivno silo, drugi pa kulturo. Vlada se je odločila za konstruktivno silo. Mi smo nacionalisti in ne bomo nikoli zašli v zablode šovinizma. Vlada bo prav rada proučila načrte, ki jih bo dobila v proučevanje glede ureditve kulturne življenja manjšin in jih bo uresničila čim ji bo to moglo.

Dalje je predsednik Imređy izjavil, da ve, da prevladujeta v okviru nemške manjšine na Madžarskem dve tendenci. Z žalostjo mora ugotoviti, da prevladujeta tendenci, ki jima ni cilj znošno vzajemno življenje. Imređy je izjavil da bo vlada najodločnejše nastopila proti takšnim tendencam. Vlada bo vse storila, kar je v njeni

moči, da ustrezno utemeljenim zahtevam manjšine. Nemški uradni krogi so zmerom zavzemali v manjšinskih vprašanjih kar najkorektnije stališče. Nemški listi, še bolj pa posebno mednarodno manjšinsko časopisje, zlasti nemški listi, izhajajoči zunaj Nemčije, kažejo včasih ton, ki ni v korist znošemu in mirnemu sožitju z nemško manjšino. Upajmo, je končal Imređy, da bo z marljivim delom, posebno pa z razčiščenjem medsebojnega razmerja in s prijeteljskim sodelovanjem s poklicanimi prijatelji v Nemčiji, moči odstraniti vse elemente vznemirjenja.

Listi komentirajo ekspezo ministra Kanye, in poudarjajo, da je zunanji minister v svoji izjavi o razmerju med Madžarsko in državami Male antante podčrtal, da se je Jugoslaviji posrečilo ustvariti na svojih mejah ugodno ozračje, in da se to čuti tudi na Madžarskem. Listi ugotavljajo, da je razmerje med Madžarsko in Jugoslavijo mnogo ugodnejše od razmerja med Madžarsko in Rumunijo ter Češkoslovaško. Posebno ugodno so se po zatrtjevanju listov razvijali jugoslovensko-madžarski odnosi zadnji dve leti.

Potres v Šleziji

KATOVICE, 3. junija. V jugovzhodni Šleziji so včeraj čutili močan potres. Prebivalstvo je v strahu zbežal iz hiš. Potres je poškodoval več poslopij.

Vihar na Angleškem je napravil veliko škodo

LONDON, 3. junija. AA. Škodo, ki jo je povzročil zadnji vihar, cenijo na več milijonov funtov. Telefonske zveze v Londonu so bile dolgo prekinjene, tako da je v trgovskem svetu nastala prava zmeda. Televizijska radijska postaja v Londonu je zelo poškodovana. Tribune na slavnem dirkališču v Epsom so zelo poškodovane. Voda je zalila mnogo nižje ležečih stanovanj in se boje, da je mnogo ljudi utonilo.

Göring postal oče

BERLIN, 3. junija. hr. Soprega maršala Göringa je včeraj ob 13.40 povila svoja prvega otroka, deklico. Mati in dete sta zdrava. Maršal Göring je k temu veselje dogodka pravi najbolj plemeniti in bi-

Prihod bolgarskih gostov

Ljubljana, 3. junija
Danes se začne kongresni dnevi društva za ceste s konferenco. Kongresa se bodo udeležili številni gosti iz Beograda in drugih mest, funkcionarji društev za ceste in strokovnjaki. Dopoldne so prispeli z beograjskim brzim vlakom iz Beograda zastopniki gradbenega ministrstva in Društva za puteve.



Predsednik beograjskega Društva za puteve je bivši prometni minister Svetislav Milosavljević, ki se je tudi pripeljal dopoldne v Ljubljano, in sicer v spremstvu načelnika gradbenega ministrstva inž. B. Bučaka, pomočnika gradbenega ministra inž. Josifovića in zastopnika nemškega generalnega inspektorata za ceste iz Berlina ing. Doršcha. Prispela sta tudi tajnik zagrebskega Društva za ceste inž. M. Pajković in univ. prof. Cegregrate iz Beograda. Goste so na kolodvoru pričakovali člani uprave ljubljanskega Društva za ceste s predsednikom dr. V. Vrhunecem, ki jih je priročno pozdravil. Prireditelj kongresa in costne razstave je ljubljansko Društvo za ceste.

Politični obzornik

„Najidealnejši slovenski fantje“

Akademsko glasilo za univerzna in javna vprašanja je objavilo na naslov tkzv. »slovenske akademski mladine« dopis, v katerem citamo uvodoma: »Mislimo na »najidealnejše slovenske fantje« (»Slovenec«, 17. V. st. 2.), ki so tri dni izžvižgavali v kinu »Slogie« film »Goleme in ki se, ne vemo s kakšno pravico, podpisujejo s »slovenska akademska mladina«. Ti »najidealnejši« so pred nekaj leti metali gnila jajca v igralce »Veselega vinograde«, se zgrajali nad »Tutim detetom« in si priborili v zadnjem letu nove troje: preprečili so uprizoritev »Puntarje« in se zdaj spet pojavili iz teme v kinu »Slogie«. Njihovo disciplinirano jamčijo suknje za zimo, za pomlad nove obleke, vse leto zastoj hrana in stanovanje, po vrhu pa upanje na kariero (to je na službo z najmanj 1200 din plače)«. — Kakor se vidi, list prav dobro pozna gotove ptiče, ki se pojavljajo pri raznih prilikah.

„Naša volja“

»Naše volje« 18. številka je izšla 1. t. m. List je glasilo naše jugoslovenske mladine na srednjih šolah. Prav zanimiva sta članka »Za poštno delo, poštno plačilo« in »Za domovinu«. Članek »Za domovinu« se končuje takole: »Z dneva v dan stopamo v življenje, približujemo se težkim nalogam državljanske dolžnosti in to zaeno s prvim sinom jugoslovenskega naroda, skupaj z nosilcem našega narodnega edinstva od Drave, Save in Dunaja do Skadra in Soluna, od Timoka do sinjega Jadrana, skupaj z mladim kraljem Petrom Karagorgevičem. Naj nam bo Bog priča v sedanosti in v bodočnosti, da smo nadaljevali, kar je bilo začeto, da smo očuvali, kar je bilo pridobljeno na slavo in večni obstanek emotnega jugoslovenskega naroda in naj bodo dnevi potrdijo, da je mladina, ki je videla mladost svojega kralja, bila čistita in srečna, da z besedo, delom in življenjem prispeva k zgodovini svojega rodu čim si najnežje stvari, vredne in dostojne junaških prednikov.« — Letna naročnina lista je 12 din. Rodoljubi, podpirajte vsaj z naročnino glasilo naše doraščajoče mladine!

Borzna poročila.

CURIE, 3. junija. Beograd 10.—, Pariz 12.185, London 21.72, New York 439.1875, Bruselj 74.25, Milan 23.09, Amsterdam 242.325, Berlin 176.30, Dunaj 41.—, Praga 24.25, Moskva 52.40, Bakurpita 2.25.

Prezident dr. Edvard Beneš:

»Najtežji trenutki so minili!«

Izjava dopisniku »Paris Soira«

PARIZ, 3. junija. br. Zunanje-politični urednik »Paris Soira« Jules Sauerwein objavlja naslednjo izjavo, ki mu jo je dal prezident češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš.

Prepričan sem, da so najtežji trenutki minili. Kakor vedno v prejšnjih mesecih in letih, sem tudi sedaj prepričan, da se bo mir ohranil in rešil. Toda nas čaka še velik posel. Češkoslovaška bo storila vse, kar je v mejah njenih možnosti, da zadovolji narodne manjšine. Iskala in nadaljevala bo sodelovanje z zainteresiranimi velesilami, Anglijo, Francijo in Nemčijo, da bi se vrnilo popolno splošno tako v našo domovino, kakor v Evropo sploh.

Kardinal Verdier v Pragi

„Divim se viteškemu zadržanju in solidarnosti češkoslovaškega naroda!“

PRAGA, 3. junija. br. Pariški kardinal Verdier, ki se, na povratku iz evharističnega kongresa sedaj v Pragi, je včeraj sprejel zastopnika prosvetnega ministra, ki mu je v njegovem imenu požel dobrodoščilo. Pri tej priliki mu je izročil v dar 10 m dragocenega brokata, izdelanega točno po vzorcu blaga, ki so ga našli v grobnici čeških kraljev. Ob 9 je nato imel kardinal Verdier v prvostolnici cerkvi mašo za mir in za srečo Češkoslovaške in Francije. Stevilna množica je kardinala navdušeno pozdravljala. Ob 10 je kardinala sprejel ministrski predsednik dr. Hodža. Opoldne je kardinala Verdierja sprejel prezident republike dr. Beneš na Hradčanih kjer je bil njemu na čast prirejen svečan obed. Na kosilu so bili predsednik vlade dr. Hodža, minister Franke odpravniki apostolske nunciature v Pragi, francoski poslanik Lacroix, kancelar predsedstva republike Samal, opat Zavoral, predstojnik samostana Strahov in več drugih uglednih osebnosti. Medtem ko je bil kardinal Verdier v Hradčanih, se je pred gradim zbrala velika množica in čakala nanj kljub plohi, ki se je vili prav takrat. Ob 3. je kardinal Verdier zapustil Prago in odpotoval v Pariz.

Kompromisni predlogi Henleina

Nemci so postali znatno popustljivejši

PRAGA, 3. junija. br. Iz krogov vodstva sudetske nemške stranke se doznava, da je bila v sredo dolga seja vodstva stranke, na kateri so razpravljali o položaju in sestavi kompromisne predloge o vseh vprašanjih, ki so bila načeta pri pogajanjih med stranko in vlado. Ti kompromisni predlogi so bili včeraj dostavljeni ministrskemu predsedniku dr. Hodži v obliki pisne spomenice. Kakor se doznava, predstavljajo ti predlogi bistveno korekturo tega, kar je Henlein zahteval v svojem karlovarskem govoru. Sinoči sta ministrskega predsednika dr. Hodžo obiskala Henleinova pooblaščenca poslanca Kundt in Peters ter mu izročila protokol, ki vsebuje stališče sudetske nemške stranke do vseh poročil vprašanj, glede katerih se vo-

Pred svojim odhodom je sprejel dopisnika Havasa in mu izjavil: Češkoslovaška mi je priredila nepozaben sprejem. Povsod sem bil deležen navdušenih ovacij, ki pa so, o tem sem prepričan, veljale v prvi vrsti Franciji. Nameraval sem potovati do celca zasebno, da bi se seznanil s prilikami v ČSR, toda bilo mi je docela nemogoče ohraniti svoj inkognito. Mislim, da bom prišel docela neprijeten, toda povsod so vihrale francoske in češkoslovaške zastave. Nimam besed, da bi izrazil, kako zelo se me je dojmila ta nepričakovana pozornost. Divim se viteškemu zadržanju češkoslovaškega naroda. To je zadržanje naroda, ki se zaveda nevarnosti, a tudi svoje lastne moči. Občudujem pa tudi solidarnost, ki sem jo opazil na vsakem koraku. Pozdravljali so me složno predstavniki najrazličnejših strank, od skrajne desnice do socialistov. Vsi so manifestirali ne samo prijateljstvo do Francije, marveč tudi brezmejno ljubezen do svoje lastne domovine. Tak narod in taka država ne moreta propasti in bosta, o tem sem prepričan, prestala vsako nevarnost.

dijo pogajanja med stranko in vlado. Kakor zatrjujejo, je pokazala nemška stranka znatno popustljivost in se v mnogem približala stališču češkoslovaške vlade. Vlada še ni zavzela svojega stališča, ker bo o predlogih Henleina najprvo razpravljala politični odbor ministrov.

Nemci pa še vedno hujskajo

BERLIN, 3. junija. AA. Listi se zmerom pišejo o incidentih na Češkoslovaškem, posebno o incidentih, ki so jih povzročili češkoslovaški vojaki. »Berliner Börsenzeitung« pravi, da je pravi krivec teh incidentov praska vlada, ker je ustvarila vojno psihozo. Na koncu pravi list da ima vsako potrpljenje, pa tudi nemško potrebo svoje maže. »Berliner Tageblatt« pa

